

Sygn. akt VIRCa 255/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka

Sędziowie: SO Jolanta Piórkowska (spr.)

SSR del do SO Ewa Ignatowicz-Firkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2013 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **G. G.**

przeciwko **K. G.**

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w Piszcu

z dnia 12 czerwca 2013 roku

sygn. akt VIII RC 142/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że z dniem 01 września 2013 roku uchyła obowiązek alimentacyjny powoda G. G. wobec pozwanej K. G. wynikający z wyroku Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 28 grudnia 2010 roku w sprawie III RC 290/10 na kwotę 400 zł miesięcznie;

II. nie obciąża pozwanej kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt VI RCa 255/13

UZASADNIENIE

Powód G. G. wniósł o uchylenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Piszcu w sprawie III RC 290/10 od niego na rzecz K. G. w kwocie 400 złotych miesięcznie. W uzasadnieniu wskazał, że w chwili obecnej nie jest w stanie uiszczać alimentów, ponieważ zmianie uległa jego sytuacja materialna, stracił pracę i jest zarejestrowany jako bezrobotny, bez prawa do zasiłku. Podkreślił, że nie udało mu się znaleźć innej pracy, nawet dorywczej i pozostaje na utrzymaniu rodziców, z którymi mieszka.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa wskazując, że pomimo uzyskania pełnoletniości nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku. Mieszka wraz z matką, która jest rencistką. Obecnie ma problemy ze zdrowiem, jest pod stałą opieką okulisty, ortodonta, chirurga szczękowego, ginekologa i dermatologa co pociąga za sobą znaczne koszty.

Sąd Rejonowy w Szczytnie wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 roku oddalił powództwo.

W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 6 grudnia 2010r. w sprawie III RC 290/10 zasądzono od powoda na rzecz pozwanej alimenty w wysokości 400 zł miesięcznie.

Pozwana miała wówczas 18 lat, skończyła dwuletnią szkołę zawodową na kierunku sprzedawca i kontynuowała naukę w liceum ogólnokształcącym. Miała orzeczoną niepełnosprawność w stopniu lekkim. Zarejestrowana była jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Mieszkała wraz z matką rencistka, z którą prowadziła wspólne gospodarstwo domowe. Na swoje leczenie wydawała miesięcznie około 177 zł.

Powód G. G. był zatrudniony na podstawie umowy zlecenia w Agencji (...)Sp. z o.o. w Ł. i osiągał dochód w kwocie 1403,76 zł brutto. Mieszkał z rodzicami.

Obecnie powód ma 62 lata, nie ma problemów zdrowotnych. Mieszka wraz z rodzicami w wieku 92 i 88 lat, którzy otrzymują emeryturę w kwocie po około 1100-1200 zł. Od 26 listopada 2012 r. jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Nie osiąga dochodu. Z zawodu jest włókiennikiem i ma trudności z podjęciem pracy. Ostatnio, tj. do października 2012 r. wykonywał pracę ochroniarza.

Pozwana ma 21 lat, nadal mieszka z matką prowadząc z nią wspólne gospodarstwo domowe. Aktualnie z dniem 14 czerwca 2013 r. ukończyła naukę w systemie zaocznym w Szkole Policealnej dla Dorosłych w zawodzie opiekuna środowiskowego, a od września zamierza podjąć naukę w systemie zaocznym na kierunku administracji. Pozwana od 4 stycznia 2013 r. jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w P. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Poszukuje pracy. Od 2 lipca 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w ramach prac interwencyjnych. Nadal pozostaje pod opieką ortodonty z tym, że aktualnie pozostaje w leczeniu retencyjnym, które nie jest refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Leczy się także ginekologicznie, dermatologicznie oraz u chirurga szczękowego. W kosztach leczenia jest wspomagana przez brata, który je częściowo pokrywa. Matka pozwanej jest osobą częściowo niezdolną do pracy i z tego tytułu otrzymuje rentę w kwocie 671,09 zł netto. Ponosi koszty utrzymania mieszkania około 160 złotych miesięcznie plus roczna opłata tytułem podatku od nieruchomości w wysokości 236 zł.

W ocenie Sądu Rejonowego brak jest podstaw do uwzględnienia żądania powoda bowiem fakt osiągnięcia przez pozwaną pełnoletniości oraz to, iż uczy się ona obecnie w systemie zaocznym nie uzasadnia automatycznie uchylenia przysługujących jej od ojca alimentów.

Pozwana mimo uzyskanego wykształcenia ma problem ze znalezieniem pracy, nie jest samodzielna i nadal pozostaje na całkowitym utrzymaniu matki, korzysta z alimentów od powoda oraz pomocy finansowej brata. Pozwana podjęła prace interwencyjną, ale po jej zakończeniu, ponownie zarejestrowana została jako bezrobotna i bezowocnie szuka pracy.

W sytuacji, gdy pozwana pomimo posiadanego zawodowego wykształcenia nie może znaleźć zatrudnienia jej decyzja o kontynuowaniu nauki w celu podniesienia kompetencji jest jak najbardziej uzasadniona, gdyż zwiększa szanse na rynku pracy i z tego tytułu nie można jej czynić zarzutu braku staranności w poszukiwaniu zatrudnienia.

Zdaniem Sądu Rejonowego powód mimo braku zatrudnienia w chwili obecnej, nadal ma możliwości zarobkowe, bowiem jest osobą zdrową i do tej pory wykonywał różne prace, nie tylko w kierunku uzyskanego wykształcenia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód. Zażądał on zamiany zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie powództwa, ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zdaniem apelującego, Sąd I instancji nie zwrócił uwagi na posiadane przez powoda, realne możliwości zarobkowe, jego wiek oraz duże problemy z możliwością podjęcia zatrudnienia. Podkreślił, że od kilku miesięcy pozostaje na utrzymaniu własnych rodziców, którzy mają odpowiednio 92 i 88 lat. Nadto zaznaczył, że to nie z jego przyczyny doszło

do zakończenia pracy, zaś podejmowane przez niego próby podjęcia innego zatrudnienia okazały się bezskuteczne. Wskazał, że od listopada 2012 roku zarejestrowany jest w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł. i nie posiada prawa do zasiłku. Jego zdaniem nie posiada praktycznie żadnych możliwości zarobkowych. Jednocześnie podniósł, że pozwana posiada znacznie większe od niego możliwości zarobkowe, uczy się zaocznie, zaś posiadane przez nią dotychczas wykształcenie z pewnością gwarantuje jej możliwość podjęcia zatrudnienia. Apelujący podkreślił, że pozwana w okresie letnim pracowała, a co za tym idzie miała możliwość samodzielnego utrzymania się i nic nie stoi na przeszkodzie, aby aktualnie, kiedy pobiera naukę w systemie zaocznym, w dalszym ciągu zarobkowała.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, jednakże na podstawie tak poczynionych ustaleń wysnuł wnioski, których to Sąd Okręgowy nie jest w stanie zaaprobować.

Bezspornym jest, jak przyjął Sąd Rejonowy, że zgodnie treścią art. 133 § 1 kro, rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania, natomiast § 3 tego przepisu stanowi, że rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Wskazać w tym miejscu również należy na dyspozycję art. 138 kro, stanowiącego podstawę powództwa w niniejszej sprawie, zgodnie z którą w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy wszelkie zmiany w statusie ekonomicznym stron powodujące zmianę (zwiększenie, ale i zmniejszenie) zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub też zmianę (zwiększenie, ale i zmniejszenie) zakresu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Zmiana stosunków może więc doprowadzić zarówno do zmiany wysokości (podwyższenia lub obniżenia) obowiązku alimentacyjnego, jak i do jego uchylenia. Obowiązek alimentacyjny wygasa wtedy, gdy uprawniony uzyska zdolność do samodzielnego utrzymania (art. 133 § 1 k.r.o.). Następuje to również w sytuacji, gdy zobowiązany do alimentacji na skutek zdarzeń losowych utraci całkowicie możliwość osiągnięcia jakichkolwiek dochodów.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powództwo było w pełni zasadne i zasługiwało na uwzględnienie. Sąd Okręgowy nie aprobuje stanowiska Sądu I instancji, w którym uznał on, że pozwana, pomimo tego, że posiada ukończoną szkołę zawodową oraz liceum i podejmowanych starań nie może znaleźć pracy, a co za tym idzie pomimo osiągnięcia pełnoletniości nie jest samodzielna i nadal pozostaje na całkowitym utrzymaniu matki i zobowiązanego do alimentów ojca, a ponadto wspomagana jest finansowo przez brata. Dodatkowo Sąd nie podzielił stanowiska Sądu Rejonowego w zakresie, w jakim uznał, że brak jest podstaw ku temu aby czynić pozwanej zarzut, iż nie podejmuje aktywności w szukaniu pracy albo nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. O ile sam fakt podjęcia przez pozwaną decyzji o dalszym kształceniu, podjęcia nauki na kierunku odmiennym od dotychczasowego wykształcenia, należy ocenić jako decyzję w pełni dojrzałą i zasługującą na pełne poparcie, tym niemniej nie może taka postawa pozwanej automatycznie skutkować utrzymaniem w dalszym ciągu obowiązku alimentacyjnego jej ojca.

Podkreślić w tym miejscu należy, że pozwana liczy 21 lat, ma zawód sprzedawcy, ukończyła liceum i w 2012 roku rozpoczęła naukę w systemie zaocznym w Szkole (...)w zawodzie opiekuna środowiskowego, którą programowo powinna ukończyć 14 czerwca 2013 r. Aktualnie pozostaje bez pracy i poza stosunkowo krótkim okresem zarobkowania, nie jest w stanie obecnie podjąć zatrudnienia. Niewątpliwie sytuacja życiowa pozwanej jest skomplikowana, jednakże podkreślenia wymaga również sytuacja życiowa powoda. Powód ma 62 lata, od 26 listopada 2012 r. jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Aktualnie nie osiąga żadnego dochodu, mieszka wraz z rodzicami, którzy mają odpowiednio 92 i 88 lat i utrzymują się z emerytury w kwocie po około 1100-1200 złotych.

Zestawienie sytuacji życiowych powoda i pozwanej, przy uwzględnieniu ich wieku, wykształcenia jednoznacznie wskazuje, że powód aktualnie nie ma możliwości alimentowania pozwanej. Fakt pozostawania bez pracy, obiektywne trudności ze znalezieniem zatrudnienia zwłaszcza w podeszłym wieku powoda, jednoznacznie potwierdzają tę tezę. Zgoła odmiennie jawi się sytuacja pozwanej, która na chwilę obecną ma wyuczone dwa zawody. Pomimo posiadanych problemów zdrowotnych, pozwana nie posiada przeciwwskazań do podjęcia zatrudnienia, zaś fakt, że wykonywała dotychczas prace interwencyjne, zdaje się jedynie potwierdzać tą okoliczność. Pozwana pobiera naukę w systemie zaocznym i w tym systemie zamierza ją dalej kontynuować na nowym kierunku, wobec czego nic nie stoi na przeszkodzie aby w miarę możliwości, intensyfikowała starania o podjęcie chociażby dorywczego zatrudnienia, co zagwarantowałoby jej środki zabezpieczające przynajmniej część jej uzasadnionych potrzeb do czasu uzyskania stałej pracy.

Reasumując powyższe, Sąd w punkcie I wyroku, na zasadzie art. 386 § 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z dniem 01 września 2013 roku uchylił obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanej wynikający z wyroku Sądu Rejonowego w Pieszku z dnia 28 grudnia 2010 roku w sprawie III RC 290/10.

W punkcie II wyroku orzeczono na podstawie art. 102 kpc.